Riktlinje för Region Gotlands externa webbplats

Region Gotlands externa webbplats gotland.se utgör navet i Region Gotlands kommunikation och har besökarnas behov i fokus.

Riktlinjen gäller för Region Gotlands externa webbplats gotland.se samt delwebbplatser inom samma plattform. Till riktlinjen hör även en webbhandbok och skrivriktlinjer som finns på intranätet Insidan och som fungerar som ett stöd för administratörer och redaktörer som arbetar med webbplatsen.

Riktlinjen har följande bilagor:
Bilaga 1 Effektarta för gotland.se
Bilaga 2 Mätplan för gotland.se
Bilaga 3 Lagar som styr Region Gotlands webbplatser

Huvudsakligt syfte

Gotland.se ska bidra till att underlätta i vardagen för invånare, besökare och näringsliv genom enkla, effektiva tjänster, och användbar och tillförlitlig information.

Webbplatsen ska också bidra till att utveckla Gotland och Region Gotlands verksamheter genom enkla vägar till delaktighet och påverkan.

Detta uppnås genom att webbplatsen bidrar till engagemang, förbättrad service och har hög användbarhet och tillförlitlighet. Dessa tre områden mäts och följs upp årligen med hjälp av specifika nyckeltal, för att säkerställa att webbplatsen utvecklas och uppfyller sitt syfte.

Se bilaga 2: Mätplan för gotland.se

Effektkarta

Huvudsakligt syfte, mätområden och typanvändare är framtaget genom en så kallad effektkartläggning. Resultatet från kartläggningen finns presenterad i en enkel visuell effektarta. Effektkartan ska användas som ett praktiskt verktyg i både innehålls- och utvecklingsarbete för att säkerställa att innehållsarbete, utveckling och prioriteringar bidrar till webbplatsens huvudsakliga syfte och typanvändarnas användningsmål.

Se bilaga 1: Effektarta för gotland.se

Målgrupp

Den primära målgruppen är invånare på Gotland, samt näringsliv och besökare.
Målgrupperna och deras behov representeras av fem typanvändare med olika användningsmål. Typanvändarna beskrivs närmare i effektkartan.

Se bilaga 1: Effektarta för gotland.se

Tillgänglighet

Tillgänglighet handlar ytterst om demokrati och innebär en ständig strävan för att en webbplats ska kunna användas av så många som möjligt. Gotland.se ska vara flexibel och passa olika typer

av användarbehov och användarsituationer. Det gäller hela webbplatsen, såväl teknik som design och innehåll.

Genom att följa den europeiska standarden EN 301 549, som för närvarande bygger på den internationella standarden WCAG 2.1 nivå AA (Web Content Accessibility Guidelines) ska Region Gotlands webbplats gotland.se leva upp till gällande krav på tillgänglighet.

Se bilaga 3: Lagar som styr Region Gotlands webbplatser

Struktur, design och form

Webbplatsen utgår från användarnas perspektiv. Innehållets struktur baseras på den vedertagna och användartestade webbplatsstrukturen för kommunwebbplatser, Funkaboda 4.1. Strukturen har anpassats för att även rymma Region Gotlands regionala ansvarsområden, som exempelvis hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kulturfrågor och regional utveckling.

Gotland.se har en responsiv design, vilket innebär att webbplatsen fungerar bra för olika typer av enheter och skärmstorlekar. Då de flesta webbplatsbesöken sker med mobiltelefon är det en prioriterad enhet ur design- och funktionssynpunkt.

Webbplatsen är en del av Region Gotlands grafiska identitet och följer de övergripande riktlinjerna i den grafiska manualen. Ur tillgänglighetssynpunkt har webbplatsen särskilda färgkoder och typsnitt.

Se Grafisk manual – Riktlinjer för Region Gotlands grafiska profil.

Webbfamilj och delwebbplatser

Ibland uppstår behov av att upprätta andra webbplatser för vissa verksamheter eller ämnesområden, till exempel i de fall där huvudsakligt syfte eller målgrupp för webbplatsen skiljer sig från gotland.se eller där innehållet inte har en lämplig plats i innehållsstrukturen på gotland.se.

Dessa webbplatser kallas delwebbplatser och ska i första hand byggas i samma plattform som gotland.se, Sitevision Cloud, och blir då en del av den så kallade webbfamiljen.

Som utgångspunkt bör delwebbplatser byggas som en delgren under gotland.se. Den här typen av delwebbplatser delar större delen av funktionaliteten med gotland.se, såsom grundmallar, funktioner och moduler, men kan särskiljas med egna färger och grafiska element. URL-adress och navigering på delwebbplatsen kan anpassas så den i hög utsträckning upplevs som en fristående webbplats.

Delwebbplatser får ta del av funktionalitet från gotland.se som behörighetsstyrning, arkivering, statistik, cookiehantering, gemensam utveckling av funktioner och objektsförvaltning. Några få begränsningar kring bland annat hur URL-adresser presenteras och att vissa funktioner som felsida och viss meta-information är gemensam för alla delwebbar.

Delwebbplatser delar utformning av sidhuvud och sidfot, bland annat med länk till gotland.se. I första hand rekommenderas att använda en adress baserat på subdomän, som delwebb.gotland.se, men även egna domännamn kan användas.

Webbplatser som ligger på andra driftsformer ska följa Region Gotlands grafiska profil och det ska klart framgå vem som är avsändare. Detta gäller inte webbplatser som ägs gemensamt med andra aktörer, men i båda fallen ska en tydlig koppling till Region Gotland anges genom länk i webbplatsens sidfot.

Språk och text

På gotland.se skriver vi i huvudsak på svenska och vi följer klarspråksprinciperna enligt Språkrådets riktlinjer. Språklagen säger att språket i offentliga texter ska vara vårdat, enkelt och begripligt eftersom alla har rätt att kunna förstå dem. Redaktörer på gotland.se ska följa våra skrivriktlinjer som finns på Insidan. Skrivriktlinjerna är ett stöd för alla som skriver texter för Region Gotlands webbplatser. Genom att följa dessa riktlinjer och principerna för att skriva klarspråk kan fler förstå våra texter. Begripliga texter ger starkare demokrati och högre förtroende. Dessutom blir det lättare för sökmotorer att hitta innehållet och texterna blir lättare att översätta i översättningsprogram.

Utvald information på gotland.se finns på lättläst svenska. Det är generell information om Region Gotland, samt information som särskild riktar sig till målgrupper med behov av lättläst svenska. Lättlästa sidor länkas från huvudmenyn samt direkt från de sidor som har en lättläst motsvarighet.

Lättlästa sidor får endast tas fram av redaktör eller konsult med särskild kompetens för lättläst.

På gotland.se finns även en Lyssnafunktion för att läsa upp innehållet på webbplatsen. Lyssnafunktionen fungerar med automatik på delwebbplatser med subdomän under gotland.se, i andra fall krävs en utökning av licensen.

Översättning

Som generell översättningshjälp hänvisar vi till webbläsarens inbyggda översättningsfunktion, samt Lyssnafunktionens inbyggda översättningsfunktion till text och ljud. En kvalitativ översättning av utvald information på engelska finns på webbplatsen. I vissa fall finns det information översatt till andra språk. Det beror på att våra verksamheter ibland behöver rikta sig till en specifik målgrupp som har behov av information på ett annat språk.

Arkivering

Hela webbplatsen arkiveras i sin helhet i januari varje år och levereras till Regionarkivets e-arkiv. Arkivkopian görs med Sitevisions inbyggda arkiveringsfunktion som skapar en sökbar html-kopia, som kan användas genom att öppna den på en webbserver. Allt innehåll bevaras med undantag från viss styling som inte följer med i nuläget, därför kompletteras arkivkopian med skärmdumpar av startsida och huvudingångarnas sidor.

För att bibehålla webbplatsernas aktualitet gallras nyheter, meddelanden och evenemang efter två år, såvida inte lagstiftning eller andra särskilda skäl kräver att informationen är fortsatt publicerad.

Roller och arbetssätt

För att Region Gotlands webbplats ska fungera så krävs en tydlig organisation där olika ansvar är tydligt definierat och fördelat. Rollerna är uppdelade i objektsförvaltning och redaktörsorganisation. I vissa fall går olika roller i varandra.

Objektsförvaltning

Objektsägare

Objektsägaren har det övergripande ansvaret för webbplatsen vilket innebär ekonomiskt ansvar, ansvar för anskaffning av tjänsten och att detta sker i enlighet med regionens IT-policy, ansvar för att teckna avtal med leverantör. Objektsägare är kommunikationsdirektören, regionstyrelseförvaltningen.

Objektsförvaltare

Objektsförvaltaren har det dagliga och operativa ansvaret för webbplatsen. Objektsförvaltare är informationsarkitekten på enheten för kommunikationsstöd och ansvarar för:

- utveckling, riktlinjer, strategi och mål för kanalen
- ta förvaltningsplan och informationsklassning
- säkerställa att avtalet följs
- att ge stöd, råd och utbildning till administratörer
- att vara samordnare och kontaktperson i utvecklingsarbetet för webbplatsen
- att fånga upp och prioritera behov från användare, redaktörer och verksamheter
- Säkerställa att systemet stödjer verksamhetsprocessen
- kontakt med leverantör, beställning av webbutveckling, planera uppgraderingar
- integrationer med kringliggande system

Informationsägare

I Region Gotland är respektive nämnd ytterst informationsägare och den som äger och ansvarar för att informationen är riktig och tillförlitlig. Informationsägaransvaret kan inte delegeras, men nämnden och förvaltningschefen ska säkerställa att det finns en person per förvaltningsobjekt som har det operativa ansvaret. Alla sidor på gotland.se ska ha en person som är informationsansvarig.

Ingen information om informationsansvar visas publikt.

Sidansvarig

Den redaktör som **senast publicerat en sida** är i regel den som ansvarar för innehållet om ingen granskare har angetts. Det går också att sätta en annan redaktör än den som publicerat som sidansvarig. Sidansvarig redaktör ansvarar för en sida (eller gren av sidor) som helhet, inklusive innehållet om ingen granskare har angetts. Sidansvarig ska säkerställa att sidan följer gällande riktlinjer och rekommendationer för webben.

Granskare

Granskare har ansvar för att innehållet på en eller flera sidor är korrekt, men behöver inte vara redaktör. Den som är granskare ansvarar för att innehållet på en sida är tillförlitligt, uppdaterat och relevant för målgruppen. Granskare behöver ingen kunskap om webbpublicering men ska

däremot vara sakkunnig inom ämnet. Alla sidor på gotland.se bör ha en granskare. Om granskare saknas har sidansvarig redaktör informationsansvaret.

Informationsansvarig ansvarar för att:

- meddela redaktör eller redigerare så snart något behöver ändras, uppdateras eller läggas till utifrån användarnas behov.
- samarbeta med andra roller i webborganisationen kring innehåll och lyfta informationsbehov som finns i verksamheterna till redaktör eller förvaltningskommunikatör.
- delta i underhållsarbete för att kvalitetssäkra innehållet och ansvar för att granska innehållet.

Granskare anges på respektive sidas metadata i form av e-postadress och blir också mottagare av synpunkter via funktionen "Hjälpte informationen på sidan dig?"

Teknisk resursägare
Ansvarar för överenskommen drift av IT-systemet. Tekniska resursägare är kundansvariga på underleverantörerna Soleil och Sitevision.

Teknisk resursförvaltare
Levererar systemdrift enligt intern överenskommelse i förvaltningsplan. Teknisk resursförvaltare är driftavdelningen på underleverantören Sitevision.
.

Systemadministratör
Systemadministratör är en utsedd lokal stödperson som finns på enheten för kommunikationsstöd. Systemadministratören hanterar bland annat lokal support, konfiguration och motsvaras av rollen administratör i redaktörsorganisationen.

Lokalt objektsansvariga
Lokalt objektsansvariga ska delta i kunddialog och framföra objektsförvaltarens information till verksamheten och samla in synpunkter från verksamheten till objektsförvaltaren.

Varje förvaltning som har innehåll på gotland.se ska utse en lokalt objektsansvarig. Vanligtvis motsvaras rollen redaktörsorganisationens roll redaktör 2, som normalt är förvaltnings-kommunikatören.

Delwebbplatser ska också ha en lokalt objektsansvarig, det kan vara samma person som förvaltningens objektsansvarige, eller någon annan med redaktörsroll som ansvarar för innehållet på delwebben.

Redaktörsorganisation
Här beskrivs redaktörsorganisationen i korthet. Mer detaljerade beskrivningar av roller, ansvarsområden och behörigheter finns på intranätet Insidan.

Administratör
Administratören har fullständig behörighet och är expert på webbpubliceringssystemet. Administratören ansvarar för riktlinjer, instruktioner, mallar och övergripande inställningar i systemet som integrationer, säkerhet, arkivering och behörighetsstyrning med mera.

Administratören har kontakt med systemleverantörer och är huvudansvarig för support till redaktörer och intranätsgrupper för redaktörer.

Administratörer har i övrigt samma rollbeskrivning och behörigheter som huvudredaktör.

Redaktör 1 (Huvudredaktör)
Huvudredaktören arbetar dagligen med kommunikation i digitala kanaler och ingår i det centrala kommunikationsteamet på kommunikationsavdelningen.

Huvudredaktören skapar, granskar och publicerar webbinnehåll av olika slag mer eller mindre dagligen. Huvudredaktörer har hög kunskap om webbpubliceringssystemet, om webbhandboken och riktlinjer för förvaltning, och fattar beslut om innehåll i enlighet med dem.

I rollen som huvudredaktör ingår ansvar för det övergripande innehållet som nyheter på startsidan, driftmeddelanden, evenemang, puffar, genvägar och generell kvalitetskontroll av allt innehåll på webbplatsen.

Huvudredaktörer är huvudansvariga för kanalen gotland.se och har mandat att styra över allt innehåll på webbplatsen.

Redaktör 2
Samtliga förvaltningskommunikatörer har rollen Redaktör 2. Även andra kommunikatörer som ansvarar för större verksamheter eller större informationsmängder på webbplatsen eller delwebbplatser har denna behörighet.

Redaktör 2 har stor kompetens inom kommunikatörsyrket och är en van användare av webbpubliceringssystemet och är i de flesta fall också lokalt objektsansvariga för webbpubliceringssystemet. Det innebär ett ansvar för att:

- Leda arbetet med att producera innehåll på gotland.se som förvaltningen ansvarar för
- Upprätthålla kvaliteten på det egna innehållet, så att det stämmer med våra riktlinjer för webben
- Samordna den lokala webborganisationen
- Förankra arbetet med gotland.se i den egna förvaltningen
- Sprida kunskap om språkriktlinjer, tillgänglighet och andra övergripande riktlinjer för gotland.se i sin förvaltning

Redaktör 3
Redaktör 3 har kompetens inom kommunikation och ansvarar för innehåll inom ett avgränsat ämnesområde inom webbplatsen. Behörigheterna är snarlika de för redaktör 2, men redaktör 3 är inte lokalt objektsansvarig och har inte samma ledningsansvar för webbarbetet.

Redigerare
En redigerare kan ändra text och länkar på enskilda sidor och vissa moduler, och kan publicera ändringarna. Redigeraren arbetar enligt riktlinjerna i Webbhandboken, och behärskar grunderna Region Gotlands webbpubliceringssystem.

Webbutvecklingsgruppen
Webbutvecklingsgruppen arbetar för att gemensamt säkra att regler och riktlinjer för webben följs. Gruppens syfte är även att identifiera webbplatsens behov av utveckling. I

webbutvecklingsgruppen, vars representanter utses av den objektsansvariga, ingår bland annat administratörer, huvudredaktörer och lokalt objektsansvariga.

Personuppgiftshantering

GDPR har till syfte att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks när personuppgifter behandlas. Läs mer om vilka regler som gäller för personuppgiftspublicering inklusive hantering av foton på internet i *bilaga 3: Lagar som styr Region Gotlands webbplatser*

Upphovsrätt

Upphovsrätten handlar om rätten till och skyddet av verk, t ex texter, bilder etc. Läs mer om upphovsrätten i *bilaga 3: Lagar som styr Region Gotlands webbplatser*